

LIBANAN
QUOTIDIEN ARMÉNIEN
Place des Canons
Rue d'Italie N° 9
Directeur Responsable
M. ADJEMIAN
Պատասխանատու Տնօրէն
Մ. ԱԶԷՍԵԱՆ
Բաժնի՝ 8րկ. Վ. Գ. Գ.
Չորական 250 125 Ա. Դ.
Սուրճա՝ 300 150 »
Արտատպութիւն 100 50 Պ.
Աւերիկա 6 3 Տօլ

Բաժանորդագ. և Տպագրակն.՝
գործերու համար դիմել
« ԼԻԲԱՆԱՆ » Տպ. և քեր-
թի վարչութեան հասցէին.
Բաժանորդագ. և Տպագրակն.
գործերը կը կատարուի կոմիտէի
ֆոնանկայի-ները և մուր-
հակները պէ՛տ է յանձնել,
Լիբանանի, հասցէին
Քերթիս տապան քաղաքացոյց
Եւ չի պատասխանողները բաժա-
նորը կը համարուին:

ԱՆԿԱՆ ՀԱՅԱԹԵՐԹ ایه ازان ԿԵ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐԸ

ԽՈՐՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՀԻՆ ՓՈՐՁԱՆԵՐ
Ա. Տ. Ս. Վ. Ա. Ր. Ա. Կ. Հ. ՈՍՍԱՆ Ք.

Այն Ազգերու մէջ ալ զայուժին ունին դաւանական եւ յարա-
նաւանական համոզումներ, որոնք իրենց աշխարհը նորոգող սկզբունք
ները ջատագովելով հանդերձ միշտ նստանձախողիւր եղած են սակայն
Մայրենի լեզուի մշակութիւնը եւ առհասարակ վաղըջական անհոգե-
թիւններու պահպանման:

Ընդհակառակը մեր մէջ յարանուանական եւ դաւանական ունե-
ւորութիւններու հետեւիլը հոգեւոր եւ մարմնով կորսուելու հետ համա-
դուր է ինչպէս մեր թերթախոս թուրք բողոքական պատուելիները, որոնք
սխալաբար անիրականաբար գաղափարային հասանքի մը անձնատուր,
մերթ հազարամեայ արշալոյսի փուճ պատգամներով եւ մերթ շար-
ժական պատկերներու խորտակիլ հմայքին տակ թերթաբողոքաւ, ուռու-
ցիկ ու հողմաւ պերճախոսութիւններով Ազգային Միութեան խա-
խուռ շէնքին փլուզումը փութացնելու համար թող ներքի
մեզի բնէ թէ՛ Կովկասի մեր կարմիր համայնավարներէն իրաւամբ
կրնան առաջնութեան մը ցանկերը խնդր:

Անշուշտակ ժամանակներէ ի վեր բոլոր վարչակազմական եւ
նոր Ազգայնական սկզբունքներու սերմերը ամենեւեւ աւելի ուռնացած
եւ ծաւալ գտած են շահախնդիր, բացարձակապէս նիւթաւորաւ տար-
բերու եւ կամ մեզի պէս հանրային վթուրեան կարօտ յարաւոր սրա-
ծութիւններէ մազապուր թափառիկ խնայելներու զանգուածային կազ-
մին մէջ, մաքուր համոզումը շատ քիչ է դեր ունեցած հասարակ-
եաններու սրտին ու մտքին մէջ, սեւէ կրօնական հաւատոյ հանգանա-
կին շուրջ անհասանելու կապած ինքնուրոյն, շեշտուած համոզումնե-
րը աւելի ստացական են քան թէ բնական կամ ընդդէմ. եւ ինչ որ
ալ ունի բնական է ալ միշտ լայնի մէջ Տօլարապաշտ, եւ հետեւ-
արար Ազգայնական վատ զգացումներով տաղուած թերթախոս պատուե-
լիին ջահակութեամբ եւ խաչակրութեամբ անոց հայ որբին, կեան-
քէն դառնացած Հայ պատանիին եւ երիտասարդին, կիսամերկ եւ գը-
լիկոր որբուայրին եւ ծերին համար զիտակցաբար ապաշխարանա-
ման ակոտաբարակ հասանքին յանձնուելը իր առօրեայ մտա-
հոգիէ կացութեան հետ բաղդատմամբ շատ երկրորդական կը
մնայ:

Անկեղծօրէն խօսելով չի պիտի ուզէինք բնաւ այլ ծրագրած յա-
ւիտեանական հարցին շուրջ ծանրանալ եթէ երբեք Ազգային արժա-
նապատումը ինչ վերաւորող անդրադարձ տխուր դործունեութեան շեշտ
եալ ոգեւորութիւնը սուր հանգամանք մը ստացած ՀԵՐԱՐ ինչպէս
Սուրբիոյ սահմաններէն նոյնպէս Լոյսպոսի եւ նոյն իսկ Լաւրիկա-
յի մէջ:

Հակառակ հրապարակային ամենքիայ կորայրական թեկա-
զրութիւններու եւ ազգայնականութիւններու արաւքոյ կարգի խորհրդա-
ւորութիւն մը սքողուած կը տեսնենք ընդհանուր առմամբ Հայ պա-
տուելիներու յամա եւ անդրադուրի բնական հրապարակային աշխ-
լասերէջ գործունեութեան մէջ:

Ինչո՞ւ արդեօք չեն ուզեր խօսք մտիկ ընել եւ հրաժարիլ ի-
րենց ընդգրկած տարիակ եւ պարտաւելի ուղղութիւնէն, եւ կը շարունա-
են յաճախարար մեր աստիճանը ցնչել նպատակ ունենալով ի-
րենց ծղեն չորցնող թիպարտ թուրքերու ոճրայոյ բարբաբոս բարբա-
ռով բուրյոյանի դասեր տալ եւ Աւետարանական ճշմարտութիւններու
պատգամներ որոտալ ամպիտներու բարձունքէն իրենց խնամքէն եւ
կա՛քին կամայականայ յանձնուող եւ համակիրող հայ հասարա-
կութեան խնայելներուն:

Եւր անգին բուն իսկ Ամերիկացի Տ. Բ. Ս. Բ. ինքնին ան պատ-
ուան Լոյսերներ նուիրական պարտաւորութիւն մը կը սկստեն շա-
ղարաւել բն ի սրբաբնութիւնը որ արար լեզուի ուռուցիկ յատկարանու-

թիւններով եւ Հայ լեզուի հանգիւյ մասնաւոր խոր յարգանքի վերա-
բերում մ'յ ունին ինչ նշանակութիւն կրնանք տալ մարմնով եւ արիւ-
նով Հայ ծնած մեր հարազատներու հակառակն տարբերակ անխա-
նի աշխարհ ընթացքին Միթէ Վերին զարձած քաղաքը այդքան իմ-
թութեան կը խոնարհեն երբ իր մէջ մենք ոչ միայն հոգեւոր Օր-
մանեան Արքայանի աշխարհ պապական Վերադարձի հայրերուն քով
իսկ չի տեսնենք այսքան դառն թթութիւն. որոնք մինչեւ այսօր հայ
հարազատ Ազգայնական սկզբունքներու մէջ կը շարունակեն լուրջ եւ
լոյն կերպով հրա հանգիլ իրենց հետեւող Հայ հաւատացեալները:

Եթէ երբեք իրբեւ Force Majeure, թուրքերը Վերսալի
զարձակու ունայն նպատակով հայ Աւետարանական բնիկ համար
պաշտօնական լեզու ընտրած են թերթէն, թող անգամ մը դէժ բա-
րի հաճին մեզի դնել հին տխուր դեղակալմ հատորները եւ բարեհա-
ճին հայ խնայող պատմութեան կնիքաւ էջերը աչքէ անցնել եւ պի-
տի տեսնել թէ՛ ինչպէ՛ս 1923 տարին է ի Լոյս Բ. Ս. Բ. Մ. Բ. ինչ
ի 45 միլիոն Վերսալի տարաբաղ զաւակները նոյն սրբազանը
պատակին համար շարունակական սրածութիւններու տակ տարուան
խղճալի վիճակին մասնակցան:

Խկապէս աս աւելի հետէ Զուլու մը եւ կամ Մանսա-
ռին մը Բրիտանիայ դարձնալ քան թէ՛ քիչ աստեւ մը նաւ Բաւ-
լի անյիւսալար վարդապետութեան փրկարար պնդ սքիւթի մէջ
մաքագործել:

Ապաշխարանալ կոչուած հրէշէն երբեք վսե չունի այն հա-
յը որ լիովին դիտուի իր Մայրենի լեզուի ներութիւններուն:

Հարաւոր եւ հիւրընկալ Եւ հոգեւորական տակ եւ ինչ աշ-
լասերէջ միշտ լայնի եւ ընդհանրացութեան մէջ ալ ազդի մինչեւ ի-
վերջին շունչը իր բնատուրակ Ազգայնական զգացումներուն եւ սովոր-
ութիւններուն հետ անբաժնելիօրէն յարած կը մնայ ի միտն ինք
Ազգային յատկութիւններով կը շեշտուի եւ Ազգութիւն ալ իրով դո-
յութիւնը կ'ապահովէ:

Օտար հորիզոններու տակ աշխարհիչ հասանքներու դիմադրա-
ւելու համար Հայ մտաւորականներ, երբ իրենց ետիւրական պարտք
մը նկատած են Ազգային մտած շարժումը Հայ հարազատ բարբառով
խմորել եւ կարելութիւններ, միշտ ներ տեղիչ հայախոսութիւնը
հայ սերունդին մէջ ծաւալական դարձնելու համար, անգին հրապա-
րակային քարոզութիւններու մէջ զարմանալիօրէն հակառակն երե-
ւոյթ մը կ'ստեղծեն մեր պատուելիները:

Չի մեզ դժնք բնաւ հայ ժողովուրդը թէ՛ աշխարհում վտան-
գաւոր ուղիին մէջ կը յարաւանէ, ցորչափ զինքը զեկաւարդ բարոյա-
խօս պատուելիներ ջահալիլ եւ առաջնորդի տխուր դերը ստանձնած են:
Իտերբար սթափումի եւ Օւարթիւնքի փրկարար պահէ երբ
պիտիլքայ արդեօք բուժել մեր թերթաւ ախտաւորները:

Սիրով պիտի հիւրընկալենք այդ առթիւ քարոզիչ պատուելի
ներու կողմէ հրապարակութեան խնդրանքով խմբագրութեան ուղ-
ղուած ալի բացատրաւոր:

**S. E. GÉNÉRAL SARRAIL
ET LES RÉFUGIÉS ARMÉNIENS.**

Les déclarations pleines de li-
b'ratisme que le S. E. le général Sar-
rail a faites le jour de sa belle re-
ception organisée par tous les élé-
ments de la population, ont jeté
une nouvelle lueur d'espoir parmi
les réfugiés Arméniens.

Le Général Sarrail a certaine-
ment connu de près les arméniens
alors qu'il commandait en chef les
Armées alliées dans les Balkans, il
appréciera les de plus près leur si-
culaire attachement à la France et
leur sincère dévouement à la terre
hospitalière.

la série d'articles destinés à l'entre-
tien et à la conoication de nos
bons rapports avec la puissance
mandataire d'une part et les gou-
vernements locaux d'autre part:

— L'inébranlable fidélité des
arméniens à la cause des Alliés, a
vécu aux premiers les horribles mes-
sacres de 1915-1916, la céportation
en masse, la tuerie systématique la
frénétique joie d'entendre des pro-
messes exagérées et de jouir d'une
liberté achetée à l'incalculable prix
d'un million 500,000 victimes les dé-
boires dus à une diplomatie euro-
péenne naturellement dépourvue
de tout sentiment humanitaire, l'ef-
fondrement d'une juste et séculaire
foi en l'émancipation et finalement
la dispersion à tout vent des sur-
vivants. Après un demi siècle d'es-
clavage et de persécution de telles
payses d'histoire, clevaient couron-
ner la foi sacrée des arméniens en
une sainte et noble cause!

— A l'heure qu'il est les réfugiés
arméniens, la conscience tranquille
d'avoir pour une cause commune
dite libératrice et humanitaire, ver-
sé leur sang sur les champs d'hon-
neur de Verdun, palestine, cauce-
se, et Cilicie et le deuil dans l'âme
d'avoir tout perdu sauf l'honneur,
vaquent, acharnés et pleins de bor-
ne volonté, aux rudes occupations
nécessaires à assurer leur existen-
ce matérielle. Les faits sont là pour
affirmer avec nous qui les réfugiés
arméniens ont mérité le juste renom
de laborieux; il suffit de constater
qu'à aucun moment, aucun armé-
nien valide ne s'est abaissé à men-
dier dans les rues.

— On accuse les réfugiés armé-
niens d'avoir accaparé la petite in-
dustrie et le petit commerce; mais les
intéressés qui agitent et cépouvantail
exagèrent; ils negligent ea outre:

1°. que cet accaparement, s'il en
est, a coopéré, sous ses différentes
formes économiques, a une reprise
relative dans les entreprises et à
une baisse dans les prix des arti-
cles nécessaires à l'entretien de la
classe dite léssée. Le bilan est loin
d'être en défaveur de qui que ce soit.

2°. que les réfugiés arméniens
se divisent en deux classes; ceux
qui s'acharnent à gagner un pain
seul et ce qui vivent, en attendant
qu'ils puissent rejoindre des parents
établis à l'Etranger ou qu'ils puis-
sent uttliiser sans perte leurs petits
capitaux, avec pour les premiers
des secours pecuniers provenant
des parents disséminés surtout dans
le nouveau monde et pour les autres
des revenus des dits petits capitaux

Sur un plan secondaire nous
pouvons tenir compte des dépenses
en argent étranger que le N. E. K.
et les sociétés de bienfaisance pour
l'entretien de plusieurs orphelinats
établis en Syrie et au Liban, et af-
firmes que la présence ici des réfu-
giés arméniens nécessite après tout
une consommation de tout ordre
qui, dans le rouage économique, ne
peut voir qu'un concours désal-
sant.

— Une partie des réfugiés armé-
niens habitent dans des baraques
en bois ou des tentes dont
l'état général a été amélioré par la
solicitude de l'état mandataire.

Ces lotissements malsains pré-
sentent l'inconvénient d'habituer
ceux qui les habitent à une vie de
misère et de mal influencer leur
moralité. Ils facilitent cepen-

Լ՛ղբասեցրուն համար ձրի ասիս և սգնու թիւն.

Սեպտեմբերի 2-ին Երևանի քաղաքում անցավ Երևանի քաղաքի քաղաքապետի Երվանդ Մանուկյանի հետ հանդիպում: